

ТРАГЕДІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Через французького вченого, що спитав московського професора, українське громадянство за кордоном довідалось, що Михайло Сергієвич Грушевський, перший голова незалежної Української Республіки і найвизначніший український історик — осліп. Коли б не цікавість француза та не балакучість москаля, ця вістка мабуть не продерлась би з Московщини за кордон. Та не у вістці діло, а у самому факті: москалі домучили старого історика до сліпоти.

Пригадується судьба Полуботка в петербурзьській тюрмі, Кальнишевського в Соловецькому монастирі, Дорошенка в Ярополчу, та соток і тисяч українських діячів, котрих останніми століттями Москва вивозила на північ і там осліплювала, замучувала, мордувала.

За що?

За те, що повірили ласкавим московським словечкам про братерство, що дали себе обдурити кличами національного споріднення, релігійної єдності, а тепер — соціальної і політичної рівноправності.

Такі облесливі були ті слова, така безлична брехливість, що навіть старий історик Грушевський, котрий всю ту московську облуду знав краще, ніж хто другий, дав себе обманути. З безпечної робітні в Відні він добровільно поїхав працювати для української культури у "самостійну радянську українську республіку", щоб там, в рідному Києві, кінчити працю свого життя — писати історію України.

Майже від початку побуту там зграя московських прислужників обкидувала його останньою лайкою, котра росла в міру того, як спід пера Грушевського, з зібраних ним історичних фактів і документів, все яркіше зарисовувалось справжнє обличчя історичної Москви у відношенні до України. Накінець напади стали просто нестерпні і Грушевського заслали на північ — в Москву, Ленінград, чи кудись.

Згодом прийшли вістки, що він хворий на цингу (шкорбут), котру тільки в давнину діставали моряки наслідком довшого поганого відживлювання підчас мореплавби. Тепер ця недуга майже невідома в цивілізованих краях і відновилась тільки в останні роки в "Союзі Світських Соціалістичних Республік". Одним з наслідків цинги буває сліпота...

Не хочеться вірити цьому. Бажалось би, щоб хтось заперечив, сказав і доказав, що Михайло Сергієвич не осліп, що сяк так здоров, що може працювати! Та мабуть даремна надія! Московська дикість не знає меж: а зрештою таке поступовання, це давня традиція царів, котрих так вміло у відношенні до України наслідують теперішні большевицькі комісарі.